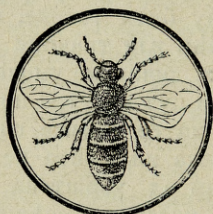

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ:

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

ГЛАВНИ УРЕДНИК:

Јован Живановић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Иван Маширевић

Бр. 8.

Чланови оснивачи и редовни чланови I. реда „Српске пчеларске задруге у Руми“ добивају лист бесплатно, иначе цена је листу на годину 4 Круне или 5 динара.

Година
VI.

Пчеларски календар.

— БОРБЕ КОЛАРОВИЋ —

8. Месец мај.

Овај месец доноси пчелару пуне руке посла али и уживања и радости. Добре су кошнице све пуније народа, легла је све више и више, а саће све пуније меда, тако да и у средњу руку доброј години има у овом месецу и истресаљка посла. Трутови, ти иначе и сувише прозајични створови, весело излећу за лепих дана из кошница а навешћују нам, да је близу весело доба за пчеле и пчелара — ројидба.

Ако је паша добра, није нужно пчеле прихрањивати, али ако у мају заокупи за дуго рђаво време, тада треба кошнице марљиво прихрањивати медом, кога смо водом разблажили. Што дуже траје рђаво време, тим горе за пчелара ако своје пчеле не прихрањује, јер ће легло ударити натраг, пчеле ће га почети избацивати па у великој нужди и саме матичњаке разорити; а тиме је ројидба за 3—4 недеље одгођена. Пчеле дакле не смеју сада када су на прагу ројидбе, трпети ни пошто оскудице.

Ако је пчелар узимио кошнице са младим матицама, јаким

друштвима и довољно меда, у пролеће их прихрањивао и изједначио, а уз то ако је време колико толико подесно, може се за сигурно надати у овом месецу ројевима. Зато треба да је све за ројидбу спремно, да не буде трке и забуне када ђра дође. — Ђерзонке морају бити готове, а у оквире прилепљени почеци од пчелињег саћа или трачице од воска. Ко нема ни једнога ни другог, може кичицом умоченом у врео восак превући с краја на крај који пут изнутра по горњој летвици оквира, — и то је довољно, па да се покаже пчелама пут, како да воде саће. На то почетник нека ни пошто не заборави, јер иначе ће наћи у ђерзонци дар мар од укрштена саћа. — Ваља ми напоменути, да почеци од пчелињег саћа не смеју за дуго стајати у празним ђерзонкама, јер хоће да се он ометиле, а такове почетке несме се давати ројевима, јер хоће рој да остави кошницу ако се стресе на нечисте или метиљаве почетке, или у најбољем случају искруни их, па води саће како му је воља. Зато оквире са почецима док не буду требали, ваља чувати на јакој промаси или у насумпорисаним сандуцима. — Плетаре нека су изнутра очишћене од паучине, чахурица од метиља и друге нечистоће, а да би се сваки гад утамапио добро је накадити их на сумпор. Споља нека су кошнице добро олепљене. Сасвим нове кошнице у којима још нису биле пчеле, добро је пажљиво испалити затим оштром крпом изрибати. Тиме ћемо кошницу углачати те пчеле не ће морати кварити своје вилице и дангубити. — У време ројидбе ваља при руци имати пчеларску капу, четку за пајање пчела и воде и мирисаве траве. Ако близу пчелињака има високих дрвета, тада треба дужих и краћих мотака и канапа. Пчелари који имају много кошница, па нису ради да им се ројеви мешају, особито првенци са осталим ројевима, који имају младе неоплођене матице, имају од тила врећице у које ројеве хватају. Доњи крај од ових врећица, који је отворен утврди се на лето када се рој почне пуштати, а горњи крај који има овењачу дакле који је затворен, обеси се на какву грану или колац тако да врећица стоји косо. Линебуржани јако употребљавају ове врећице. За склањање ројева са високих грана згодне су кошнице од круте артије сличне оним кесицама (штаницама) у које шпецерајисте робу увијају, јер су лаке па не претежу када их на дугачку мотку привежемо. Осим тога по разним трговинама има кеса за стресање ројева, које се могу одмах заклопити чим рој у њих падне.

Ако по пчелињаку лете трутови, ако је легло допрло до краја саћа и ако има залежених и заклопљених матичњака, најсигурнији су знаци, да је ројидба близу, — сви други знаци нису поуздани. Ако кошница за коју знамо да је зрела за ројидбу, на једанпут обустави лет, а пчеле које се враћају из поља не улазе у кошницу, него се задржавају споља на лету, значи да се та кошница спрема на пут т. ј. да ће се рој за

који час пустити. За време док траје споменути застој у лету, кога може и мање извежбано око опазити, матица врло брзо леже јаја да би лакше могла летети, а пчеле спремају себи на пут што више меда. Када је то готово, почиње се рој пуштати.

У време ројидбе мора пчелар бити од 8 сахати у јутру до 4 после подне код својих кошница, ако је рад, да зна тачно које су му се кошнице изројиле. Многи пчелари прскају ниже гране медљаном водом и хвале се да им се ројеви на те гране хватају. Незгодна места на која нисмо ради да нам се ројеви хватају, добро је натрти белим луком, целеном или карболном водом. Ја у време ројидбе понамештам по дрветима у пчелињаку плетаре, које добро натарем каквом мирисавом травом, те могу рећи да су ми — на моју радост — врло често ројеви сами у кошнице улазили. — Упозоравам овде читаоца на начин како опр. г. Д. Вадаскиј хвата ројеве (види „Срп. Пчелар“ год. V. стр. 127.), ко хоће може покушати.

Прошле године у раду за месец мај доста сам јасно описао како се рој стреса „у плетару и из ове у Ђерзонку, а поред тога пошто држим да ће и сваки почетник знати згодно ухваћени рој стрести, то се не ћу око тога посла дуго задржавати. Надовезаћу само толико, да сам увидео, да је добро плетару кад у њу рој стресемо, не наместити одмах у пчелињак, него је повезати тинком криом (тилом) и однети гдегод у хлад, па тек пред вече наместити на одређено јој место у пчелињаку.

Ко тако буде чинио, ретко ће му се десити, да му рој кошницу остави, што хоће да се дешава када рој одмах у пчелињак наместимо; јер, прво зука других ројева који се поштају, узнемирује нови рој; а друго, и матице особито ако их је у роју више, праве дар мар у кошници, — а треће, и уходе када се врате с пута, хоће нови рој да измаме из кошнице. Међутим када је рој на страни у хладу повезан, пчеле имају каде да се до мрака и преко ноћ са матицама разрачунају и сутра дан је у такој кошници мир. Ово се тиче особито ројева са младим матицама дакле другенаца, трећака итд.

Рекао сам да је лако рој стрести када се на згодно место ухвати; али рој уме и да напати пчелара ако се незгодно ухвати. Ако се рој сасне у какву руну, мора се истерати јаким димом или уштрцавањем карболне воде. — Када се рој ухвати високо тако да је немогуће и опасно до њега доћи, треба наднети над њега кошницу у коју смо утврдили оквир са легло, па ће пчеле саме у кошницу ући. Још је згодније за тај посао сандуче коцкаста облика, без дна и поклопца, у које се такође меће оквир са леглом, па се на дугој моци донесе до роја. Сандуче се ово прави без поклопца и дна зато, да би га пчелар могао по потреби наднети или подметнути под рој.

Познато ће бити и почетнику пчелару да има две врсте ројева, природних и вештачких. Када се говори о вештачким

ројевима обично се мисли на пчеларење са ђерзонкама. Да би дакле прво почетник видео да се и плетаре могу вештачки ројити, а друго да би га тиме у свези упозорио на разне случајеве с којима ће се у време ројидбе често сретати, навешћу овде те случајеве по драгоценој књижици г. проф. Ј. Живановића „Пчеларење Линебуршких пчелара с плетарама“.*

Ако за дуго не попусти кишовито време, а матичњаци су већ затворени у маторкама, онда ће пчелар искуцкати из маторке првенац и метнуће га на место маторке, а маторку на које празно место. Тиме пчелар стане на пут штетном отежању ројидбе. Линебуржанин гледа пошто по то да му сви првенци падну пре него што стигну другенци.

Кад се деси да при ројењу матица падне на земљу а рој се ухаати на дрво, пчелар ће узети матицу, метнуће је у кавешчић и заденуће га у празну кошницу, коју ће метнути на место маторке. Рој ће се повратити, јер нема матице, на своје старо место, на које смо метнули празну кошницу са матицом. Кад се рој смири око своје матице, однеће га пчелар на друго место, а маторку ће повратити на њено старо место.

Ако би се случајно рој повратио са дрвета натраг у маторку пре него што би пчелар матицу ухватио у кавешчић затворио у празну кошницу заденуо и ову на место маторке метнуо, искуцкаће из маторке у празну кошницу с матицом онолико пчела колико је доста за рој, па ће онда тај рој метнути где хоће. (При том послу треба пазити, да у маторци остане толико пчела да су cadre легло покрити.)

Ако би стара матица при ројењу пропала и рој се вратио опет у маторку, не треба пчелар да чека да се та кошница сама изроји, него нека дода у кавешчићу какву залишну матицу, па нека искуцка из маторке пчела, као што је и у напред споменутом случају радио. Матицу ваља сутра дан пустити. Као што видимо, ово је вештачко ројење са плетарама.

Даље, ако има на пчелињаку кошница које су врло јаке, а не ће никако да се роје, пчелар ће узети кошницу која је пустила првенац и другенац, па ће је метнути на место које врло јаке кошнице, која неће да се роји, а јаку на место њено. Пчеле

* Г. проф. Живановић по безграничној љубави својој наспрам свога народа и пчеларства, није пожалио труда, него је пресадио овај драгоцени цветак у наш пчеларско-књижевни врт, а тиме да свакоме Србину пчелару прилике да постане рационални пчелар ма пчеларио и са самим плетарама. Ова је књижица код Немаца — ма да стаје преко 3 круне разграбљена као алва и дочекала већ два издања. А код нас ма да нам је иста књижица пружена буд за што (за 40 потура) има врло много пчелара, који за њу и не знају а камо ли да су је проучили. За то најтоплије препоручујем ову тако рећи поклоњену књижицу свакоме пчелару, јер је натучена толиким корисним стварима, да ће управо препородити свакога пчелара, а особито онога, који се из кога му драго узрока држи плетаре. Ко буде ову књижицу и десети пут читао, занимаће га и наћи ће у њој поуке као и када ју је и први пут читао. — Ђ. К.

ће из врло јаке кошнице, враћајући се на своје старо место, напунити кошницу која је дала првенац и другенац, и та ће вам кошница дати јаки рој. узећемо је и метнути опет на место које јаке кошнице која не ће да се роји. Тиме ће та кошница добити опет много пчела, те ће опет дати добар рој. И тако можемо са том кошницом поступати, докле год буде имала затворених и залежених матичњака. Тим начином можемо изројити добре кошнице, које не ће да се саме роје. — На овај начин дакле можемо вештачки изројити своје плетаре без исуцкавања. Ово је дакле лакши начин вештачкога ројења са плетарама, сличан ономе када ројимо ђерзонке на лет.

Што су ројеви ранији, тим их можемо пре остављати ма били и слабији; но што су ројеви познији тим морају бити јачи, ако хоћемо да нам донесу користи и да не буде по оној: „позна деца готова сирочад.“ — Даље, првенци могу бити нешто и слабији, јер имају оплођене матице које ће одмах почети лећи и друштво множити; али другенци, трећаци и т. д. треба да су јачи, јер имају младе још неоплођене матице, па за време док се матица не оплоди и не почне лећи друштва хоће да јако малакшу, јер пчеле радећи сваки дан гину, а младих пчела нема да губитак накнаде. — Остављајући пчелар ројеве треба да се управља и према нама. У крајевима где има добре јесење паше, могу се познији ројеви остављати.

Слабе ројеве треба онај дан спојити кад су се пустили, јер тако се лакше своје него кад поведу саће и имају легла, према се и тада дају спојити ако пчеле, које додајемо добро попрскамо медном или сланом водом. — Првенци се спајају са првенцима, јер имају старе оплођене матице а другенци, трећаци и т. д. опет једни с другима, јер имају младе матице. — Ако хоћемо да додамо првенцу рој са младом матицом, треба тај пропустити кроз пчелиње решето. — матице и трутови остаће у решету а пчеле ћемо додати. Да рој који додајемо буде радије примљен, треба га добро прихранити медом.

Претерано ројење је убијство за пчелара. Зато је довољно из плетаре пустити по два а у доброј години по три роја, из ђерзонке пак увек само по један. — Ројидба се спречава у плетарама, ако првенац метнемо на место маторке, а ову на друго које место у пчелињаку; или, ако пчеле исуцкамо у празну плетару па их оставимо да тако преноће, а из кошнице исечемо матичњаке, па сутра дан исуцкане пчеле опет у њу повратимо.

У ђерзонкама се ројидба спречава: сасецањем матичњака; вађењем легла и уметањем на место тога вештачкога саћа; тамањењем трутовскога легла и безматичењем. У кошницама, које не ћемо да се роје не сме бити ни мало трутовскога саћа. Даље, има пчелара, који подрезују једно или оба крила матицама, да би тиме задржали ројидбу. Рој из такве кошнице и ако изађе,

врати се натраг, јер матица не може да лети, него падне близу кошнице. Пусти ли која ђерзонка против наше воље рој, треба јој матичњаке посећи а рој ударити натраг.*

Ако су матице младе у кошницама, које безматичимо, не треба их поубијати, него их ваља сваку са шаком пчела оставити у мале кошнице, да их у случају потребе при руци имамо, јер више пута обезматичене кошнице не ће задуго да изведу матицу, те јако ослабе, а могу и пронасти ако им пчелар не помогне.

У половини овога месеца може се почети вештачки ројити. Вештачки се роје оне кошнице, које су у пуној снази. И ако је вештачко ројење велика добит и олакшица за пчелара, ипак би почетника саветовао да се не упушта у вештачко ројење, јер вештачки рој само ће онда ваљати ако сасвим одговара природном роју, а то је кадар извести само онај, који сасвим добро познаје пчелу. — Вешт пчелар може на врло многе и разне начине ројити своје ђерзонке, за мање вешта пчелара најлакши је начин вештач. ројења на лет. Како се роји на лет писано је доста пута у овоме листу, а и ја сам о томе писао у календару за мај од прошле године, али прво ради нових чланова наше пчеларске задруге, а друго да би овај календар био што потпунији држим да ми се не ће замерити, ако и овде опишем барем тај један начин вештачког ројења. Вештачки рој на лет прави се овако: изабере се добра и јака американка, па јој се нађе и ухвати матица па затвори у кавешчић. Затим се узме празна американка, у њу се метне један или два оквира с леглом и 4—5 оквира са почецима. Оквири са леглом, између којих ћемо углавити кавешчић са матицом, нека дођу у средину дакле код лета, а оквири са почецима лево и десно од њих. Ову овако удешену амерманку, метнућемо на место оне јаке из које смо ухватили матицу, а ову ћемо однети подаље на друго место у пчелињаку. Ово треба радити када је дан леп и најјачи лет, а то је око 9—10 сахати до подне. Све пчеле које већ на пашу излећу, отићи ће на своје старо место у нову американку, где ће и остати, јер ће тамо затећи своју матицу и оквири с леглом. Маторка пак изгубиће сву своју старију пчелу, те ће имати за који дан слаб лет, док њезине младе пчеле не почну излетати. Да не би младе пчеле и легло трпело нужду, мора пчелар маторку за то време појити. Пчеле се поје, ако један сат загњуримо у млаку воду, па га метнемо у кошницу. Матицу у роју треба пред вече пустити, а у маторци кроз неколико дана све матичњаке посећи осим једнога, који нам

* Неки пчелари говоре да се и истресањем меда спречава ројидба. Ја нисам тога мишљења, јер ми се не једанпут дешавало, да ми је нека ђерзонка из које сам данас истресао мед, дала кроз дан два рој. — Покраћивање једнога крила матицама добро је за пчеларе, који не могу чувати своје ројеве или који имају око пчелињака јако висока дрвета и незгодне суседе. — Ђ. К.

изгледа најлепши, најправилнији и најзрелији. Зрео се матичњак познаје, што је загасите боје, под претима шушти као да је од артије, а када му се примакне ухо, чује се матица где гребе у њему. — Вештачки ројити на лет треба онда, *када у маторци има мало заклопљена легла а много јаја и незаклопљена легла.* На ово треба добро пазити, јер до тога стоји хоће ли нам рој добро испасти или не. Пошто ће нам у рој долетети пчеле, које већ излећу на пашу, те које су ради тога мање способне за обављање послова у кошници а особито за прихрањивање легла, то треба чим у празну кошницу метнемо оквире са леглом и почецима, пренети и пчеле са још кога оквира са леглом, јер то су све младе пчеле. Има ко не затвара матицу у кавешчић када роји на лет, но ја држим да је сигурније затворити је. Вештачки се роји на недељу две дана пред природну ројидбу. Матичњака не мора бити у маторци, коју хоћемо да ројимо, али боље ако их има.

На великим пчелињацама треба да увек има задоста залишних оплођених и неоплођених матица. Да како да оплођене матице имају већу вредност него неоплођене, јер оплођену матицу прима сваки рој, а не оплођену не тако лако, н. пр. првенци примају само оплођену матицу. Нема ли пчелар готову оплођену матицу, мораће неоплођену затворити у вештачки матичњак и тако пчеле заварати.

Кошници са назовиматицама, можемо помоћи ако у њу сместимо какво ројче са здравом матицом, а пчеле са назови матицом стресемо по даље, на пустимо да долећу у то ројче; или, ако такој кошници додамо прво легла и младих пчеле, а по том кроз који дан здраву матицу.

У случају да за дуго заокупи рђаво време, треба и маторке и ројеве прихрањивати, тиме ћемо друштва одржати у снази, те ће нам се труд и трошак чим се укажу лени дани и удари паша, наплатити.

Свака кошница нека има своју ханеманову решетку, да се стане на пут прекомерном ширењу легла, што бива у време средње паше. Када је паша бујна или слаба не треба преграде. — Када је у кошници решетка може се употребити и труповско саће.

У овом месецу појављује се тако звана мајска болест. Ова се болест позна, по силним пчелама које миле по пчелињаку а не могу да полете. Пчелари разликују више врсти ове болести. Неки кажу да долази од глади, други — од жеђи, трећи — кад је јака суша, а неки кажу да ова болест потиче од неке гљивце назване Мисог. — Права лека против ове болести нема, јер јој се ни права узрока не зна. Да би пчеле бар донекле сачували од ове болести, добро је држати у пчелињаку појила са сланом водом. Као лек препоручују слану воду стога, што се у приморским крајевима не зна за ову болест. П. Најман

каже, да је добро када се ова болест појави прихрањивати пчеле течним медом, у који се метне мало соли и утуцана мушкатова орашчића.

Труње ососито из слабих кошница треба чистити, јер у њему се леже метиљ и пчелиња уш. — Исто тако и пчелињак треба држати чисто и у реду, да се у њему не легу и не скривају многи непријатељи пчелињи. Ако не можемо одбранити своје пчеле од многих и разних непријатеља у пољу, можемо их сачувати од њих бар у пчелињаку.

Матица је душа кошнице.

(Свршетак.)

Берзон препоручује да треба одмах чим смо обезматичили кошницу додати новооплођену матицу, кад пре тога друштво бовистом опијемо. Опијати пчеле бовистом не бих могао препоручити, јер гледати мучење пчела, које се у живот повраћају после опијума од бовиста, жалост је велика, а патос је увек превучен угинулим пчелама, које се никад у живот не повраћају. У свако доба године треба имати залишних матица. Практичну вредност таквих матица може сваки пчелар увидети, кад помисли само у колико случајева може да спасе кошнице, када има залишних матица.

Додавање било ново оплођених матица или самих матичњака није баш тако лак посао, као што баш на први поглед изгледа. Дужност је пчелару испитати сваку кошницу, у каковом је стадијуму, па када јој и дода матицу мора врло опрезно поступати и мотрити, како су пчеле расположене према новој матици или матичњаку, Пријатељски су расположене пчеле тада, ако дају од себе тихи глас, ако мирно стоје око кавеза и крилима лепршају; затим кад се примети да су раде да матицу из ковешчића ослободе, то су знаци да примају матицу.

Додавање матица у безматке или обезматичене кошнице бива на више начина. То стоји понајвише до тога, у каковом се стадијуму налази обезматичена кошница, као и до тога, какова је матица, коју хоћемо да додамо да ли је оплођена или не, да ли је једне исте расе или није.

До свега тога стоји да ли ће пчеле нову матицу

лако или теже или је не ће никако ни примити. Ради разумнијег схваћања и бољег прегледа навешћу неколико правила у погледу додавања матица што их је на искуству основао славни практичар Дате:

1.) Неоплођену матицу пчеле не примају, ако су пре ње оплођену имале.

2.) Пчеле које матичњаке имају, теже примају матицу, јер су на матичњаке навикле. С тога треба све матичњаке покварити и све легло повадити из кога би пчеле могле матичњике правити.

3.) Пчеле које немају ни матичњака ни легла примају лако матицу па и неоплођену.

4.) Што је матица старија, тим је пчеле радије примају.

5.) У туђој а особито у празној кошници, примају пчеле матицу радо и лако.

6.) Док су пчеле још узрујане што матице немају о још матичњаке извеле нису, примају лако матицу.

7.) Пчеле са назовиматицом, примају понајтеже матицу осим старе и исте расе.

8.) Слабија друштва у кошници примају лакше матицу туђу него јака, а сасвим слаба примају и сакату матицу.

Ако добро проучимо ових осам тачака, моћемо с успехом замењивати старе новим матицама. Ако смо ради да нам операција још срећније и сигурније испадне, треба пчеле попрскати раствором меда, а кошницу разноврсним мирисавим биљкама натрти, да би пчеле и матица један исти мирис добиле.

Водимо рачуна о матицама и замењујмо их у своје доба младим, оплођеним, па ће нам радоснија и милија звука пчела у пчелињаку бити, јер ће нам све кошнице подједнако јаке бити, а трудбенику пчелару још ће већма радост синутти, када буде центама мед продавао.

Васа Латинкић

парох.

Велики конгрес руских пчелара.

(Свршетак.)

Интересантан је и реферат Попова о осигуравању кошница за случај смрти преко зиме. Примитивне кошнице, које употребљавају сеоски пчелари у Русији, сасвим су неподесне за

презимљавање. Стога се зими кошнице чувају или у јамама, тим гробницама савременог пчеларства, или где било по шупама, коморама таванима, амбаровима и подрумима. С тога погине зими скоро трећина кошница. Само у пензенској губернији утине сваке године око 70000 кошница, тако да, рачунајући кошницу по 5 рубаља, народ тиме губи до 350000 рубаља. Губици по свој Русији износе свакако до неколико милијуна. Опасност та од зиме и ванредни расходи, присили често многе пчеларе, да с јесени продаду своје кошнице у бесцење, а ко их једном прода, тај ретко кад, да се опет кадгод после лати пчеларења. Изложивши све то, Попов је препоручио, да министарство или губерније подижу, у крајевима где је пчеларство развијено, зграде у којима би се кошнице преко зиме сместиле и сретно презимети могле. Уз то, да се кошнице и осигурају, те да у случају смрти њихове господар њихов добије извесну одштету. Такса за осигурање не би смела бити велика, а могла би се плаћати и продуктима пчеларства. Расход око подизања тих зграда за презимљавање могао би се брзо подмирити таксама, које би имао сваки господар за своје кошнице платити. Те би зграде могле имати још и други значај; наиме, ту би сељани пчелари упознати се могли са савршенијим типовима кошница и о начину пчеларења с њима. — Овај пројекат Попова имао је много приговора, те га конгрес није усвојио.

Пчелар Коска читао је реферат о прибалтијској пчели у свези са вештачким саћем. А конгрес је поверио приват-доценту московског универзитета Кожевникову, да испита размер и својства те пчеле, као и уопће паралелна својства свих врста пчела, а како би се сигурно знало, које су врсте пчела најбоље.

Изабрана је била нарочита комисија, која је имала да донесе предлог о правима и дужностима пчелара. Она је то и учинила предложивши у главном ово: свако може подизати пчелињак сасвим слободно без тражења какове дозволе; кошнице имају бити удаљене од станова најмање 5 хвати; у градовима и летиштима пчелињаци морају бити ограђени оградом, која не сме бити нижа од 1 хвата; господари пчелињака дужни су дати извесну одштету оним особама, којима би њихове пчеле вреда нанеле. — Решено је још поред многих других ситнијих предмета, умолити министарство за пољску привреду и државних имања, да поткрепи молбу конгреса пред министарством финансије о асигнацији средстава за научно изучавање начина варења меда. Примљен је предлог професора С. П. Глазената, да се конгрес обрати старатељствима о народној трезвености и пчеларским друштвима са молбом, да распишу стечајеве на народне брошуре с илустрацијама о пчеларству.

У знак благодарности министру за пољску привреду и државних имања, за изражену спремност да потпомогне остварење резолуција конгреса и већ указану пажњу према пче-

ларству — конгрес му је поднео адресу с изразом искреног признања. А председник збора (сваки дан био је други председник) обрители се у лепом говору председнику „Руског пчеларског друштва“ Н. Ј. Шихманову и истакнувши сјајне резултате рада тога друштва — предао му је 650 рубаља, што су су их чланови конгреса међу собом сакупили, као основ за уставовљење „неприкосновеног“ капитала под именом Шихманова — а у сврху, да се од процената издају награде руским пчеларима и учењацима за заслуге у ствари развитка пчеларства.

Конгрес је затворио 9. новембра у 6 сати у вече професор Глазенат као председник збора, изјавивши, да ће се идући конгрес одржати 1904. год. у Москви.

Руси су се врло обрадовали овом конгресу и надају се, да ће пчеларство у Русији од сада брже и успешније подизати и усавршавати се. Дао им добри Бог воље и истрајности, па да што пре дочекају остваривање лепих нада својих у племенитом и корисном предузећу свом!

Земун.

Свештеник Радослав М. Грујић.

Српска пчеларска задруга у Руми.

Управни Одбор „Српске пчеларске задруге“ држао је 21. марта (3. априла) о. г. редовну седницу у којој је решио ово: Исплатити Дру Фишеру 388 круна као другу рату за земљиште за пчеларски дом а на последњу рату од 400 круна платити интерес до 1. октобра. — Уредништву „Срп. Пчелара“ послати за лист 300 К а кр. порезном уреду руском платити 51 К 60 ф. у име пристojбе за земљиште пчеларског дома. За доградњу дома и пчелињака замолиће се вис. кр. зем. влада за бескаматни зајам од 3000 круна уз отплату на 6 година. — Подastreће се Његовој Светости Патријарху Српском Георгију молба путем депутације ради припомoћи. — Уписане су међусобно за чланове господарска подружница у Руми и Срп. пчеларска задруга. Узет је на знање допис трговишног поглаварства у Руми, које ће направити ћуприју и тротоар при улазу у башту пчеларског дома и изразити му на том писмену благодарност, а тако и руском властелинству за поклоњених 40 дирека за ограду баште. — Ограду и насаде прегледао је одбор особно и споразумео се у погледу даљњих нужних радња у врту, а по савету инжињера г. Јована Татића није дозвољено градитељу до 1. маја малтерисати зидове дома. — Да би што пре до већег пчелињака дошла замолиће се њени чланови пчелари на предлог г. Т. Вулка из Батајнице, да јој сваки у мају 1 рој првенац на поклон пошаље. — Дан дожања главне скупштине заказале се што пре чим се постигне споразум у погледу дана са господарском подружницом земунском која ће приредити воћарску изложбу и одбором конгреса српских и хрватских пчелара. — Замолиће се уредници „Срп. Пчелара“, да се у сваком броју „Срп. Пчелара“ уно-

зоре чланови, да чланарину само управи задруге шаљу, да се избегну разне неугодности при опомињању дужника. — На завршетку седнице повео се разговор: да ли да се одговори или не писцу „... Та“, који је у „Застави“ назвао пчеларе „оцсенарима“ и да „пчеларство нашем народу не треба“ — једнодушан је био одбор, да са игноровањем преко луђачког посла тога „... Та“ пређе своје корисном и узвишеном задатку, јер да тај безимени писац зна, да Русија добије меда у вредности од 80 000.000 рубаља годишње а Угарска већ сада 600.000 круна, да он дакле има и појма о пчеларству и користи од њега, неби онаку глупост могао написати.

Пчеларски конгрес.

Конгрес хрватских и српских пчелара у краљевини Хрватској и Славонији разаслао је појединим пчеларима овај допис: *Ваше п. н. господство!* У жељи, да конгрес хрватских и српских пчелара у краљевини Хрватској и Славонији својој замашној задаћи што боље удовољи, части се подписани конгресни одбор Ваше п. н. господство најучтививије умолити, да му добростиво изволите приопћити савремена питања из рационалнога пчеларства, којима би ваљало, да расправља **други конгрес** наших напредних пчелара, који ће ове године засједати у граду Земуну, дакле на прагу сусједне нам краљевине Србије, одакле ће надвојбено похрлити такођер знатан број тамошњих одличних пчелара, па нам се је с тога старати, да конгресни програм буде што обилнији и биранији. У велико ћете конгресни овај одбор задужити, ако му будете у припомоћи савјетом и богатим својим искуством. При избору расправних питања изволите у обзир узети §. 3. конгресних правила. Вријеме конгреснога засједања приопћити ће се своједобно. Још једном Ваше п. н. господство учтиво умољавамо, да односна сходна расправна питања изволите конгресному овому одбору приопћити најдуђе до конца мјесеца свибња т. г. на руке *његова тајника*, а том пригодом да изволите уједно очитовати, да ли сте вољни расправу којег питања преузети. За доброту Вашу унапред Вам топло хвалимо. Конгресни одбор хрватских и српских пчелара: У Вуковару 3. травња 1902. Предсјед; *Алекс. ил. Крајчиовић*. Тајник: *Фр. Штигелмајер*.

П а б и р ц и

— Хрватско-славонско пчеларско друштво у Осијеку прославиће 1904 године свечано своју двадесетпетогодишњицу. Уз прославу привредиће се и пчеларска изложба. Желимо сваки успјех.

Опорезовање пчеларских производа. Конгрес хрв. и срп. пчелара поднио је путем вис. кр. земаљске владе образложену представку на вис. уг. министарство за посредовање, да се пчеларење опрости од опорезовања. На дотични допис високе владе од 19. просинца 1901. бр. 30.810. одговорио је преузвиш. г. кр. уг. министар финансија дописом од 9. вељаче т. г. бр. 105.489 ex 1901. да ову молбу конгреса пчелара, да се доходак од пчеларења као самосталног привредног занимања опрости од опорезовања није могао испунити, с обзиром на начелно његово становиште, да се у смислу зак. чл. XXXIX.: 1875. има свака заслужба или доходак, који се стиче ручном радњом, тјерањем обрта или трговине, душевним или који му драго корисносноним пословањем итд. опорезовати тециварином, изјављујући подједно, да пчеларство у колико се исто као самостално занимање обртнице тјера, сачињава таково корисносно пословање, које спада под тециварину III. разреда. Напокон је г. уг. министар финансија додао, да је у представци споменути ц. кр. патент од г. 1876. усљед обћег правног начела, да каснији закон дерогира пријашњи, а особито усљед оживотворења зак. чл. XXVI. 1868. о доходарини, односно зак. чл. XXXIV. 1875. о тециварини криепост своју изгубио.

**** Пчеларство у фрушногорским манастирима.** Пре три године од четрнаест манастира, који су по својим положајима неисказани за пчеларство, једва је било само у два по неколико кошница, које су биле као у шуми саме себи остављене. Данас има свега 219 кошница већином Живановићеве американке. Сада само у два манастира нема ни једне кошнице. Овај напредак и ако је додуше у почетку ипак није за велику хвалу, јер кад се узму на око све повољне прилике за развитак рад. пчеларства у манастирима могао би се за три године и бољи напредак очекивати. Но хвала Богу, сваки почетак је тежак. Узрок што се пчеларство не подигне брзо као важна економска грана у манастирима с једне стране је неповерење неких настојатеља према пчеларству т. ј. сумња да пчеларство може донети онолико добити као друге економске гране, а с друге стране слаба воља оних, који би требали да буду пчелари, без чега дакако и најбоља воља настојатеља не може ништа учинити осим ако би се сам томе послу одали као што је случај у неким манастирима. Архидијецезални административни одбор узео је на знање извештај Ивана Маширевића о стању пчеларства те је на предлог његовог позвао управе манастира да у будуће буде сваки манастир заступљен на пчеларским скупштинама „Српске пчеларске задруге у Руми“ и „Конгреса српских и хрватских пчелара“ које ће се скупштине ове године одржати у Земуну. Исто тако изражена је похвала на ревности око пчеларства јеромонасима: *Милутину Стојадиновићу* у Јаску, *Герасиму Чобановићу* у Шишатовцу и *Леониду Бугарском* у Беоцину (сада у Раковцу). Када би сви настојатељи имали овако вољне помоћнике и када би сви настојатељи били вољни за пчеларство, оно би се брзо подигло до оне мере када би се осећала лепа добит од њега.

**** Централно пчеларско друштво у Сарајеву** закључило је у

својој седници од 22. фебр. да наручи од „Матице Српске“ 100 ком. књижица „Мали Пчелар“ од Ивана Маширевића „као веома добре и врло јефтине“ па да се поделе бесплатно неким члановима истога друштва.

* * * Недавно је приступила и примљена у **Савез српских земљорадничких задруга стотинита** по броју. Осим тога се оснивају нових 65 задруга. Прошних дана су основане задруге у Тителу, Ст. Бечеју, Надаљу, Рујевцу, Брестачу, Каћу, Црив. Глави, Белегишу, Плочици, Малој Градуси, Сурчину, Гају и Ср. Карловцима. Овим задругама се мора сваки родољуб радовати, јер је оправдана нада да ће те задруге подићи наш народ; кад већ у почетку показују толики успех закупои пустаре Сирига, шта ће све моћи доцније кад се и број задруга умножи!

* * * **Пчеларска школа у Геделу** отвара се ових дана. Одг. уредник овога листа вољан је на конгресу српских и хрватских пчелара реферисати о тој школи и изнети предлог да се изради да буду примљена из наших крајева два питомца (један Србин, један Хрват) у тај завод, који би после могли бити у нашим крајевима учитељи пчеларства. III колски курс траје две године.

Pr ip o s l a n o . *

Gosp. Mijo pl. Kos polemizirajući sa gosp. Ivanom Maširevićem. odgovornim urednikom „Srpskoga pčelara“, napisao je u svojem „Hrvatskom seoskom pčelaru“ među ostalim i ovo: „Stvorite dvo — ili — tro godišnju izložbu živih pčela i koševa u srcu naše domovine, pa ona košnica neka se prozove narodnom, koja će se najvrednija izkazati i tako dugo ne možem pristati na neke nauke, koje Vi i Vaš list širite, (jer Hanemanova rešetka, drvena amerikanka i lineburško pčelarenje nikako meni ne ide u glavu, dok kod porabe istih i načina lineburškog pčelarenja vazda sam više stradao, nego li koristi imao. Inače ostaloj nauci svaka čast.) Ne pitajte tada za cijenu košnice! Naći će se već tvrtka, koja će ju posve jeftino izradjivati. Jedni nazivlju moju košnicu skroz jednostavnom, a Vi ju zovete kompliciranom... Nije se rodio, koji bi svima ugodio!!! Gosp. Pavao Jerman ju je već odavna nazvao seljačkom košnicom“.

Pošto je gosp. Kos upleo mene u polemiku, to želim, da se zna kako i zašto sam ja njegovu košnicu „već odavna nazvao seljačkom košnicom.“ Zato molim slavna uredništva naših listova „Hrvatske pčele“ i „Srpskoga pčelara,“ da izvole uvrstiti ove retke, koje sam ja bio napisao godine 1900 u „Varaždinskom viestniku“ (br. 34 od 25. kolovoza):

* За садржај под овим натписом уредништво не одговара.

Narodno gospodarstvo. Dne 13. o. mj. držao je u Varaždinu g. Mijo pl. Kos, učitelj iz Imbriovca (kraj Legrada) predavanje o pčelarstvu.

Gospodin Kos predaje sigurno; on imade red, kojim govori i što govori. Vrlo zgodnim načinom predočio je razliku između pčelarstva sa nepokretnim saćem u pčelarstva sa pokretnim saćem. Vrlo nam se takodjer sviđjao, kad je med vrcao i umjetno saće pravio. Radeći u kratko je spomenuo postanak i korist ovih uz pokretno saće najznarnitijih iznašašća praktičnoga pčelarstva.

Šteta je, što g. Kos ništa ne čita. Njemu je, kako to sam sa nemalom samosviješću iztiče, prva knjiga „Hrvatska pčela“, a druga knjiga sam pčelac. Više knjiga on ne pozna, niti ih ne treba. Tako nam je odsjekao o literaturi pčelarskoj.

Nu mi smo se iz predavanja g. Kosa uvjerali, da bi trebao, da prouči barem jednoga pčelara n. p. našega Živanovića, profesora u Srem. Karlovcima. Kad bi g. Kos čitao, onda ne bi više tako govorio, nego bi se čudio, kolikim i kakovim je ljudim bio pčelac knjiga kroz čitavi vijek, pa su i najženijalniji pojedinci tek po nešto pročitali iz te knjige velike.

Kad bi g. Kos čitao, onda ne bi pravio onako krupnih giksera, kakovih je bilo u Varaždinu 13. kolovoza. Veliki i vrlo zaslužni pčelar baron Berlepsch rekao je: „Vor allem lernt Theorie, sonst bleibt ihr praktische Stümper euer Leben lang.“ Kad bi gospodin Kos čitao, onda ne bi mislio, što je sada uvjeren, da je njegova košnica hors concours. Čitajući naišao bi možebit i na ovo: „Ich fordere jeden Imker in die Schranken, der etwas Praktisches und zugleich ebenso Einfaches besitzt oder kennt.“ (Sträuli.)

Košnica g. Kosa nipošto ne odgovara zahtjevima današnjega pčelarstva, koje Nijemci već znanošću nazivaju, nu mi ju ipak najtoplije preporučamo svakomu i svima, koji žele, da pčelarstvo sa pokretnim saćem prodre u puk. Košnica g. Kosa izgleda i plete se od slame upravo kano obična košnica, samo što je četverouglasta i što je u njoj pokretno saće. Ja bi košnicu g. Kosa nazvao „Seljačka dzirzonka.“

Za pčelarski naobraženu gospodu, koja hoće i mogu imati pavilone i „pavillon. fähige Bienenkästen,“ ja bih preporučio košnicu Gerstungovu ili košnicu Sträuliovu (Dadant-Alberti). Razumijeva se, da ta gospoda moraju imati osim obilne kese takodjer obilnu pašu pčelinju. Koji pako imaju mršavu pašu i k tomu možda mršavu kesu, njima preporučam Živanovićeve amerikanku.

Za seljake i za gospodu „Stümpere“, koji sačinjavaju ogroman postotak medju „racionalnim pčelarima“ preporučam najtoplije „Seljačku dzirzonku“.

Ova će primiti i držati. Jošte će moći govoriti: „Veselje i korist stanovitog zanimanja sastoi se u pravoj i razornoj vještini, kojom ga izvršavamo.“ (Mantegazza)

Kako se vidi, ja sam ovdje napisao, da bi košnicu g. Kosa

nazvao „Seljačka dzirzonka.“ Inače ne znam, da bi kada gdje drugdje to načinio bio.

Petrijanec.

P. Jerman, učitelj.

Пчеларима, члановима „Српске пчеларске задруге у Руми“.

Да би потписана управа поред подигнутог дома „Српске пчеларске задруге“ још у течају ове године и пчелињак подићи могла са барем 50 кошница — моли свакога члана задруге, који пчелари, да јој један рој првенац на поклон послати изволи. С тим малим поклоном много ће се олакшати задрузи, а сваки прилагач уписаће се у спомен књигу као оснивач пчелињака „Српске пчеларске задруге у Руми“.

Управа „Српске пчеларске задруге у Руми“.

 Молимо дужнике наше да нам што пре измире свој дуг, јер неувиђавност многих дужника превршује меру, па нека им не буде неправо кад ми по праву будемо наскоро потражили сигурније средство од опомене!

Оглас.

Чланови „Српске пчеларске задруге у Руми“ могу добити код управе исте вештачког саћа од чистог воска за цену од 4 круне по кили.

Управа „Српске пчеларске задруге у Руми.“

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно а чланарину нека шаљу Управи „Српске пчеларске задруге у Руми“.

Претилата, само за лист, огласи, рекламације, рукописи и све што се тиче уредништва шаље се уредништву „Српског Пчелара“ у Ср. Карловци“.

Претилату за Србију ширма Пчеларско-вођарска задруга у Београду.

Власници Јован Живановић и Иван Маширевић.

Штампа Српске Манастирске Штампарије. 1902. — 233.